METSÄTALOUS

Turvetta on pidetty huoltovarmana ja edullisena polttoaineena. Nämä valtit on toistaiseksi menetetty. **TOIMITUSJOHTAJA ESA LINDHOLM, KUOPION ENERGIA**

Ylitarjonta painaa havusellun hintaa

Havusellun halpeneminen jatkuu ylitarjonnan vuoksi, kertoo sellu- ja paperimarkkinoita seuraava Foex.

Paperitehtailla kesäseisokit ovat kestäneet pidempään kuin sellutehtailla, minkä vuoksi tuottajien varastot ovat täyttyneet.

Edes hyvät vientiluvut Euroopan ulkopuolelle eivät ole pysäyttäneet sellun hinnan laskua.

Havu- ja lehtisellun hintaero kapenee entisestään. Havusellutonnista maksetaan enää 14 euroa lehtisellua enemmän, kun vuosi sitten hintaero oli yli 100 euroa.

Se ei kuitenkaan ole parantanut havusellun kysyntää merkittävästi.

Pohjois-Amerikassa sanomalehtipaperin tuotantokapasiteettia lasketaan, mikä on hyvä uutinen eurooppalaisille sanomalehtipaperin tuottajille, jotka kilpailevat samoista vientikohteista.

Sanomalehtipaperin kulutus laski kesäkuussa entistä jyrkemmin.

Yhdysvaltain talousnäkymiä piristivät parantuneet työllisyysluvut. Euroopassa sen sijaan vuoden kolmas neljännes näyttää heikolta.

SUVI NIEMI

Sellun ja paperin hinnat vuoden ajalta

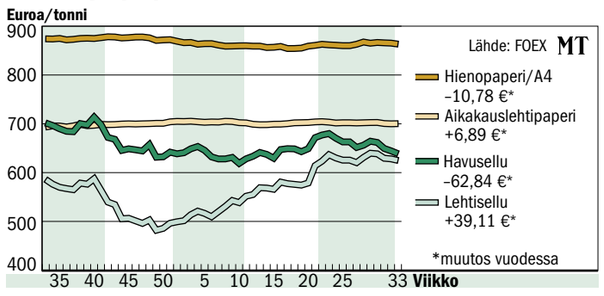

KARI SALONEN

Hakkuu käynnissä. Kesäkuussa hakkuita tehtiin keskimääräistä enemmän.

Kesäkuussa hakattiin kiivaasti

Puuta korjattiin vauhdilla kesäkuussa. Metsäntutkimuslaitoksen mukaan 3,6 miljoonan kuution hakkuumäärä oli viidennestä keskimääräistä enemmän.

Kolme neljästä kesäkuussa korjatusta puukuutiosta oli peräisin yksityismetsistä. Hankintapuun osuus nousi kolmannekseen eli 0,9 miljoonaan kuutioon.

Tämä on toiseksi suurin hankintapuumäärä. mitä kesäkuussa on koskaan korjattu.

Vuodentakaiseen verrattuna hankintapuuta kertyi 42 prosenttia ja keskimääräiseen verrattuna peräti 60 prosenttia enemmän.

Pystykauppojen puuta hakattiin viimevuotista vähemmän, 1,8 miljoonaa kuutiometriä.

Metsäteollisuusyhtiöiden ja valtion metsistä hakattiin puuta 0,9 miljoonaa kuutiometriä, mikä oli neljänneksen enemmän kuin kesäkuussa keskimäärin.

Vuoden alkupuoliskolla kaupallisista hakkuista kertyi 27,5 miljoonaa kuutiota puuta. Tukkia hakattiin 10,9 miljoonaa kuutiota eli yhtä paljon kuin vuosi sitten ja edeltävällä kymmenvuotisjaksolla keskimäärin.

Kuitupuuta korjattiin tavanomaista enemmän, vaikka korjuumäärä jäikin niukasti viimevuotista pienemmäksi.

Kesäkuun lopussa päättyneen hakkuuvuoden kertymäksi tuli 54,4 miljoonaa kuutiota.

JARMO PALOKALLIO

Tammi–kesäkuun hakkuut 2002–12

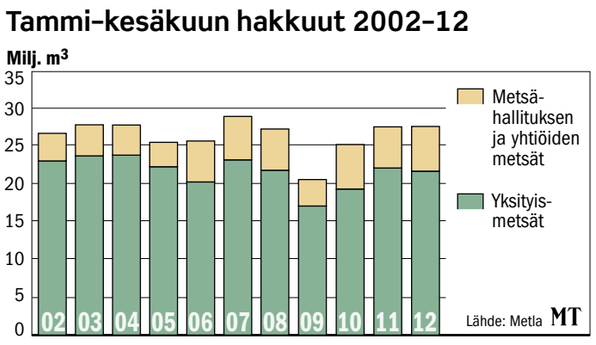

”Puun käyttö tahdosta kiinni”

Energia-alan vahvan vaikuttajan, **Keijo Mutasen** mukaan bioenergiapolitiikka on tahdotonta. Mutanen on Firotec-yhtiön toimitusjohtaja.

Ongelma tiivistyy siihen, että Suomella on ongelmia kauppa- ja vaihtotaseongelma kanssa samaan aikaan kun puuta jää käyttämättä. Energian raaka-aineista maksetaan mieluummin ulkomaille kuin suomalaisille.

Mutanen muistuttaa, että metsänhakkuut ovat meillä olleet selvästi alle kestävän hakkuutason jo 40 vuotta ja tutkijoidenkin mukaan meillä pitäisi ihan metsänhoitosyistä hakata metsää heti puoli miljoonaa hehtaaria.

”Mutta me poltamme aina vaan öljyä, mikä samalla heikentää muutenkin huonoa kauppatasettamme yhä enemmän”, Mutanen sanoo.

Toki puu on juuri ohittanut, mutta vasta siis ohittanut öljyn energianlähteenä. Siksi metsän keskellä elävän Suomen riippuvuus fossiilisesta tuontienergiasta on hämmästyttävä: öljyllä, maakaasulla ja kivihiilellä tuotetaan maan käyttämästä energiasta 39 prosenttia, puulla 23.

HANNES MÄNTYRANTA /forest.fi

Turvepula tuo kivihiilikuormat Sisä-Suomeen

Monessa voimalaitoksessa poltetaan ensi talvena turpeen puutteessa kivihiiltä ja jopa öljyä. Vain uusimpien laitosten tekniikka sallii puun osuuden kasvattamisen.

Turvesoilta saadaan tänä kesänä niin vähän polttoturvetta, että moni energiayhtiö joutuu miettimään polttoainehuoltonsa uusiksi.

Suurin osa turpeesta korvataan kivihiilellä, koska useimpien voimalaitosten tekniikka ei salli nostaa puun osuutta. Joissakin voimaloissa joudutaan turvautumaan öljyyn varapolttoaineena.

Energiapuun hankintaketjuissakaan ei olla varauduttu turvepulaan. Puun on kuivuttava vähintään yhden kesän ajan ennen polttamista. Harvalla käyttäjällä tai toimittajalla on suuria puuvarastoja.

”Puuttuvaa turvetta vastaavaa määrää kuivaa puuta ei ole olemassakaan. Valtaosa vajeesta hoidetaan kivihiilellä”, sanoo toimialapäällikkö **Tage Fredriksson** Bioenergia ry:stä.

Kuopio saa alle puolet tarvitsemastaan turpeesta

Kivihiiltä viedään lämmityskautta varten sisämaan kaukolämpölaitoksiin asti.

”Rahaa tullaan polttamaan paljon. Tämä on katastrofi sekä firman talouden että kaukolämpöasiakkaiden kannalta”, maalailee Kuopion Energian toimitusjohtaja **Esa Lindholm**.

Kuopion kaupungin omistama energiayhtiö on saamassa alle puolet tarvitsemastaan turpeesta.

Yhtiön vuosi sitten valmistunut Haapaniemen voimalaitos voi käyttää enimmillään 70 prosenttia puuta ja 30 prosenttia turvetta tai muuta apupolttoainetta, mutta vanhemmat voimalat vaativat turvetta runsaammin.

Yhteensä 1700 gigawattitunnin energiamäärästä reilu 1000 on suunniteltu tuotettavaksi turpeella. Kun turvetta ei saada tarpeeksi, vaihtoehdoiksi jäävät vain kalliit kivihiili ja öljy. 500 gigawattituntia merkitsee noin 500 junanvaunullista kivihiiltä.

Lindholmin mukaan vuonna 2004 saatiin ensimmäinen varoitus turvetuotantopintaalojen riittämättömyydestä. Talvella 2008–2009 koettiin ensimmäinen turvepula. Turpeen huonon saatavuuden riski on ollut siis tiedossa, mutta voimalaitosten elinaikaan suhteutettuna muutos on ollut liian nopea.

”Turvetta on pidetty huoltovarmana ja edullisena polttoaineena. Nämä valtit on toistaiseksi menetetty”, Lindholm toteaa.

Puun osuuden lisäys voi tukkia kattilan

Jyväskylän Energiassa odotellaan tarkkaa tietoa turpeen saatavuudesta tällä viikolla. Tuotantojohtaja **Tero Saarnon** mukaan kivihiiltä todennäköisesti tarvitaan. Yhtiössä harkitaan myös puun osuuden nostoa uudessa Keljonlahden voimalassa syksyllä yli 50 prosenttiin.

Jyväskylässä puun käytön lisäys onnistuisi polttoainevarastojen puolesta. Energiayhtiöllä on ylivuotisia varastoja.

”Tulee mietittäväksi otetaanko riski. Kattila voi mennä tukkoon. Jos kovien pakkasten aikana joudutaan polttamaan sen vuoksi öljyä, tulee kallis lasku.”

Teoriassa laitoksessa voitaisiin polttaa 70-prosenttisesti puuta, mutta kalustoa ei ole vielä koeteltu. Alkuperäisen suunnitelman mukaan syksyllä siirryttäisiin 50 prosentin puuosuuteen.

Kivihiilen polttokaan ei houkuttele.

”Ongelma on, että kivihiili on noin kaksi kertaa turvetta kalliimpaa. Kaukolämmön kate pienenee merkittävästi.”

Kivihiili on turpeeseen verrattuna kallista, koska se tuodaan kaukaa ulkomailta. Kaukolämmön tuotannossa kivihiilen hintaa nostaa lisäksi erillinen haittavero.

Pitkät sopimukset tuovat varmuutta hakehuoltoon

Pelkkää puuta polttavien energialaitosten polttoainehuolto sujuu suunnitelmien mukaan ainakin tulevana talvena.

Esimerkiksi Tammisaaren Energia ja Keravan Energia eivät pode turvepulaa, koska turvetta ei juuri tarvita tavallisenakaan tuotantovuotena. Keravalla turvetta palaa jonkin verran, mutta tarvittava määrä on luvattu toimittaa.

Tammisaaressa turvetta ei tarvita lainkaan. Lähin turvesuo Forssassa on niin kaukana etelärannikolta, ettei turpeen kuljettaminen kannata, vaikka ainetta saisi, kertoo Tammisaaren Energian kaukolämpöpäällikkö **Ulf Bäckman**.

Puuta alueella riittää ja sen saannista huolehtii neljä eri toimittajaa.

”Meillä on pitkät toimitussopimukset ensi kesään asti. Syksyllä käydään taas uudet keskustelut.”

HENRIK SCHÄFER

MARKKU VUORIKARI

Puun käyttö sähkön- ja lämmöntuotannossa lisääntyy sitä mukaa kun voimalaitoksia uusitaan. Autohakkurin kuljettaja Jari Lehtovirta hakettaa kuusen runkoja Raaseporin Tenholassa.

Huono turvekesä lisää metsähakkeen kysyntää

Koneyrittäjien liiton varatoimitusjohtaja **Simo Jaakkola** uskoo metsähakkeen kysynnän kasvavan, kun turvetta ei huonon turpeennostokesän vuoksi riitä voimalaitoksille.

Osassa maata kysyntään pystytään vastaamaan.

”Esimerkiksi Kymenlaakson alueella, jossa teollisuuden kuitupuun käyttö on vähentynyt, puuta olisi tarjolla energiakäyttöön”, Jaakkola toteaa.

Jos energiapuun hinta nousee, myös puun tarjonta metsänomistajilta lisääntyisi.

”Heikko turvetilanne olisi omiaan nostamaan energiapuun hintaa”, Jaakkola arvioi.

L&T Biowatin Etelä-Suomen liiketoiminta-alueen johtaja **Tomi Vartiamäki** uskoo, että turvetuotannon vaikeudet heijastuvat energiapuusta lämpö- ja voimalaitoksilla maksettavaan hintaan.

”Jonkun verran hinnat nousevat, mutta vaikea sanoa, kuinka paljon.”

Energiapuun saatavuus varmistettava

Vartiamäen mukaan energiapuuta pitäisi saada nopeasti lisää markkinoille, mutta alkuvuoden hankintaa on sekoittanut epävarma tukipolitiikka.

”Nuorten metsien energiapuun kantohinnassa on laskupainetta laskevien tukien takia, mikä ei helpota kaupankäyntiä”, Vartiamäki sanoo.

Latvus- ja kantobiomassan käyttö on aina sidoksissa tukkikauppaan.

”Risuja ja kantoja ei kannata korjata, jos tukki ei vedä.”

Vartiamäki peräänkuuluttaa valtiovaltaa heräämään tilanteeseen. Energiapuun käytön ohjauskeinoista puuttuu hänen mukaansa pitkäjänteisyys.

”Kun energiapuun matka metsästä lämpökattilaan kestää runsaan vuoden, järkevän liiketoiminnan tekeminen nykyisissä olosuhteissa on vaikeaa. Perusta pitää saada kuntoon, jotta puulla pystyttäisiin korvaamaan turvetta tuontihiilen sijaan.”

Turveurakoitsijat ahtaalla

Koneyrittäjien liiton mukaan turvetuotannon hankalasta tilanteesta kärsivät ensimmäisenä turvetta nostavat yrittäjät ja heidän työntekijänsä.

Turveyrittäjät saavat pääosin tuloa sen mukaan, paljonko he saavat nostettua turvetta. Kun sää estää turpeennoston, urakointi- ja palkkatulot jäävät saamatta.

Suomessa turvetuotannossa työskentelee sesonkiaikaan keskimäärin 600 koneyrittäjää, jotka työllistävät itsensä lisäksi noin 3 500 kuljettajaa. Tuotannossa on käytössä lähes 2 000 traktoria.

Yrittäjät ovat keskittyneet nimenomaan turve-energiaan eivätkä voi siirtyä helposti esimerkiksi metsäenergiayrittäjiksi.

”Jos turvetta korvataan puulla, niin joku menettää ja joku hyötyy, mutta se ei ole sama henkilö”, varatoimitusjohtaja Jaakkola toteaa.

”Urakointi ja kalusto ovat niin erilaisia, ettei rinnakkaistyö onnistu. Traktorikalustolla on turpeennostoajan ulkopuolella käyttöä esimerkiksi lumen aurauksessa ja maanrakennuksessa, mutta ei metsätöissä.”

SUVI NIEMI

Metsänomistajat myivät viime viikolla teollisuudelle yhteensä 241 000 kuutiometriä puuta.

Puun hinnat 6.8.–12.8.2012

Lähde: Metsäntutkimuslaitos

Alue	Mäntytukki	Kuusitukki	Koivutukki	Mäntykuitu	Kuusikuitu	Koivukuitu
	Euroa/m³ (alv 0 %)					
Kantohinnat, päätehakkuut						
Etelä-Suomi	53,8 ↓	54,3 ↓	40,5 ↓	15,7 ↓	17,9 ↓	14,8 ↓
Keski-Suomi	55,7 ↓	55,6 ↓	40,1 ↓	17,5 ↓	19,5 ↓	17,3 ↓
Savo-Karjala	55,2 ↓	53,8 ↓	42,2 ↓	17,6 ↓	18,8 ↓	17,4 ↓
Kymi-Savo	56,1 ↓	54,0 ↓	44,2 ↓	17,2 ↓	19,1 ↓	16,8 ↓
Etelä-Pohjanmaa	54,6 ↓	52,8 ↓	-	18,3 ↓	17,6 ↓	17,7 ↓
Kainuu-Pohjanmaa	53,2 ↓	53,0 ↓	-	18,9 ↓	17,8 ↓	17,7 ↓
Lappi	51,2 ↓	53,5 ↑	-	19,2 ↑	-	19,1 ↑
Koko maa	**54,8 ↓**	**54,2 ↓**	**41,9 ↓**	**17,8 ↓**	**18,5 ↓**	**17,3 ↓**
Kantohinnat, harvennushakkuut paitsi ensiharvennukset						
Etelä-Suomi	45,5 ↓	46,4 ↓	-	13,1 ↓	15,2 ↓	13,0 ↓
Keski-Suomi	47,3 ↓	46,7 ↓	-	14,9 ↓	15,7 ↓	12,7 ↓
Savo-Karjala	47,5 ↓	47,4 ↓	-	15,4 ↓	15,8 ↓	14,5 ↓
Kymi-Savo	49,4 ↓	47,2 ↓	-	14,8 ↓	15,5 ↓	13,4 ↓
Etelä-Pohjanmaa	-	-	-	16,3 ↑	-	15,9 ↑
Kainuu-Pohjanmaa	48,8 ↔	-	-	14,6 ↓	-	14,5 ↑
Lappi	46,1 ↓	-	-	15,4 ↑	-	-
Koko maa	**47,6 ↓**	**46,8 ↓**	**37,6 ↓**	**14,9 ↓**	**15,5 ↓**	**14,1 ↓**
Hankintahinnat, kaikki hakkuut						
Etelä-Suomi	57,5 ↑	62,2 ↑	-	29,8 ↑	32,7 ↑	31,2 ↑
Keski-Suomi	-	52,4 ↓	-	27,4 ↓	30,4 ↓	29,0 ↓
Savo-Karjala	57,1 ↑	56,4 ↑	50,6 ↑	29,9 ↑	29,4 ↔	30,2 ↔
Kymi-Savo	57,7 ↑	58,8 ↑	-	29,6 ↔	30,8 ↑	30,0 ↔
Etelä-Pohjanmaa	55,8 ↑	54,3 ↑	-	29,5 ↔	-	30,0 ↔
Kainuu-Pohjanmaa	57,8 ↓	55,4 ↓	-	29,6 ↓	-	30,1 ↔
Lappi	56,2 ↔	-	-	30,4 ↔	-	-
Koko maa	**57,0 ↑**	**58,5 ↑**	**48,2 ↑**	**29,5 ↔**	**31,2 ↑**	**30,2 ↔**

Hintojen muutos jaksolta 4.6.–1.7.2012: ↑ = noussut ↓ = laskenut ↔ = pysynyt ennallaan (±1 %)

Puun hinnat luisuivat heinäkuussa

Kantohinnat kääntyivät kesäkuussa laskuun ja lasku kiihtyi heinäkuussa, kertoo Metsäntutkimuslaitos (Metla). Heinäkuun kantohinnat olivat keskimäärin 2–4 prosenttia kesäkuun hintoja alhaisemmat.

Heinäkuussa metsäteollisuus osti yksityismetsistä miljoona kuutiometriä puuta. Vielä kesäkuun alussa teollisuus osti saman määrän yhdessä viikossa.

Heinäkuussa puukauppa käy yleensäkin hiljaisesti lomien ja sahojen seisokkien vuoksi. Tänä vuonna heinäkuun puukauppa jäi vielä kolmanneksen vähäisemmäksi kuin keskimäärin viime kymmenen vuoden aikana.

Vilkkaan kevään ansiosta puukauppa voi nousta tänä vuonna edellisvuotta suuremmaksi. Heinäkuun loppuun mennessä metsäteollisuusyritykset ostivat 15,7 miljoonaa kuutiometriä puuta, mikä on 5 miljoonaa kuutiota enemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Keskimääräiseen vuoteen verrattuna lisäystä on 8 prosenttia.

Tukkipuun ostot kasvoivat viime vuoteen verrattuna kuitupuun ostoja enemmän.

Metlan tilasto kattaa yksityismetsien ja Metsäteollisuus ry:n jäsenyritysten väliset kaupat. Siitä puuttuvat esimerkiksi usean suuren sahan puukaupat. Tilasto kattaa 78 prosenttia yksityismetsien tukkipuukaupasta ja 87 prosenttia kuitupuun kaupasta.

HENRIK SCHÄFER